

Iktatószám

Budapestre vonatkozó újságcikkek

Osztályozás

Tárgy

331.61

Hely

Idő

1913

Személy

Helyszám

Szerző Tabori Kornel

Cím Ötvenezer nyomorgó.

Forrás: Pesti napló

Bp.

(Hely)

1913 11/16

(Idő)

(Köt. v. füz.)

Oldalsz.

Ötvenezer nyomorgó.

— A pesti munkátalanság réme. —

(Saját tudósítónktól.) A munkátalanság réme soha ennyire nyomasztónak nem látszott Budapesten, mint mostanság. A főváros szerdai közgyűlésén már interpelláltak is, a polgármester majd felelni fog — bizonyára a legközelebbi gyűlésen — és a szerencsétlen sok ezer ember tovább nyomorg. Valószínűleg naivtás föltenni, hogy a különben derék mozgalom igazán megszünteti vagy csak jelentős részben enyhíti is azt a példátlan inséget, amely hónapok óta pusztít Budapesten.

A borzasztó helyzet okai is sokkal mélyebben gyökereznek, mint ahol keresni szokták, de maga az állapot is sokkal keservesebb annál, amit nekünk mutogatnak. Pár nappal ezelőtt közöltük a szakszervezeti munkaközvetítő adatait s akkor jeleztük, hogy még külön fogunk beszélni az állami munkaközvetítő siralmas statisztikájáról. Azóta jártunk az állami intézet helyiségében, megnéztük a kerületi előljáróságok alamizsna-osztását, voltunk a népkonyhákban, razzia alkalmával külvárosi nyomortanyákon s egy kis cikksorozatban referálunk a konkrét tapasztalásokról.

A főváros szerdai közgyűlésén szóba került, hogy némelyek huszezerre, mások harmincezerre becsülik a budapesti munkátalanok számát. Pedig ennél jóval többen akadnak. A Szakszervezeti Tanács elhatározta, hogy írják össze a munkátalanokat és a jövő héten megadják a szomorú aktust. De ennek az eredménye is csak részletképet fog elénk vetíteni. A

szakszervezeti helyiségekben és a munkaközvetítőkben osztják ki a kérdőíveket — de ezeket nem is fogja látni a budapesti nyomorgók tulnyomó része. Hiszen már hónapok óta hasztalanul jelentkeznek munkáért s ezer meg ezer ember tavaly óta egyáltalában nem is megy az említett helyekre. Inkább végigjárják a kalváriát messze kint obszkrus tájakon, ahol tíz-tizenkét óráig is eldolgoznak napszámba ötven-hatvan fillérért — ha lehet. Régi iparosok, családos emberek könnyörögnek potom napszámért, hogy az éhenhalást elkerüljék.

A nagy válság még tavaly nyáron kezdődött s azóta szakadatlanul fokozódik. A háborús mozgalom, a tartalékosok behívása persze külön is rosszabbította a viszonyokat és nem csuda, hogy erről speciális elkeseredéssel nyilatkoztak azon a gyűlésen, amelyet a munkátalanok rendeztek. Konstatálták ott, hogy a magyar állam és a főváros törvényhatósága még semmit sem tett az önkéntelen facérság folytán nyomorba jutott polgáraiért. Követelték, hogy a főváros végre fejezze be — kevés híján nyolc év óta folyó — tanulmányait a munkanélküliség kérdéséről, segítsen az inségeseken és legalább szükségmunkák kiadása révén enyhítse most az iszonyú bajokat.

A hatósági közvetítő, a „Budapesti ipari és kereskedelmi munkaközvetítő intézet”, amelynek új háza a József-utca 33. száma alatt van, már 1912. II. negyedéről szóló jelentésében ezt a karakterisztikus panaszt mondja el:

— Az intézet működése 1912. II. negyedében nem hogy — mint az év I. negyedi eredmények után várható volt — emelkedett volna, hanem az előző év II. negyedéhez képest jelentékenyen apadt. Most

2330-cal kevesebb volt a munkakínálat. Az intézet működésében a visszaesés magyarázata az, hogy a rohamosan megindult házépítkezés a székesfővárosban — a pénzpiac kedvezőtlené vált helyzete és ennek következményei, a hitel rendkívüli megszorítása miatt — jelentékenyen alászállott, miért is a munkaalkalmak szintén nagy mértékben kevesbedtek.

A következő negyedben már újabb 3683-a rosszabb lett az eredmény. Január elején pedig az egyes iparágaknál így alakult a helyzet.

Férfimunkát keres	444 asztalos.	Nyer	—
„	109 bádigos	„	1
„	68 cipész	„	4
„	90 fodrász	„	4
„	161 géplakatos	„	—
„	142 kovács	„	4
„	436 napszámos	„	7
„	113 pék	„	1
„	523 szabó	„	2
„	464 szolga	„	—
Nőmunkát keres	438	„	31

Ebben a hónapban, 530 asztalos, 200 géplakatos, 220 lakatos, 440 napszámos, 510 pék, 510 szabó, 444 szolga keresett munkát, de közülök egyetlen egy sem kapott. Február közepén négyezer munkás sorából csak ötvennek tudtak foglalkozást adni. És 1911-ben még 77.800 ember kínálkozott munkára s a munkaadók 70.400 munkaerő közvetítésére adtak megbízást az állami intézetnek, amelyen kívül az egyes szakmák és érdekek szerint szeparált részleges közvetítők egész sora működött. A szakszervezetek (csaknem 40.000 emberrel), ipartestületek, munkaadó-szövetségek és egyesületek sok irodája sem tud azonban most a nyomorgóknak munkát adni.

Rendes viszonyok közt is gyakoriak az olyan bérájanlatok vagy munkaviszony-föltéte-

mda 1912.